

N° 17.

Sestdeena, 27. April (9. Mai)

1874.

Wassa par goden: Rahtas weestē 1 rubl., postē nanda 60 lap.

Rahdita j.

Ceļšesmes siņas: No Rihgas: pahr Augsta Keisera reišofchanu. — Zeku-ministeris Rihgā, — pamehle rekrutu buhšchanā, — Rihgas-Dinab.-dšelszeka brauzeeni. No Suboascheem: kalvu truhkums. No Sggauntjas: pag.-wezzata uzgihibu, — nelaimēs noiillums. No Peh-terburgas: Keelfirsta Wladimira un firsta Sergei M. iereišofšana, — durru-fargu artels. No Rahtawas: pahr pulku-istaboi. No Sa-maras: pahr baddu-zeetejeem.

Ahrsesmes siņas: No Wahzijas: Pruhšijas runnas-b. eesabla, — Bismarks, — pirma wezz-lattoku flopla. No Austrijas: runnas-wihru spreedumi. No Italijas: pahwesta naudās-lahde apšagta. No Fran-cijas: daschodas siņas. No Spantijas tarra-siņas. No Turzijas: Serbijas firsts Milans pee sultana. No Schangajas: pahr laupitajeem. Jaunotahs siņas.

3. Wehstnize, kas no Saratowas pilssehtas tai 12ta Februarī f. g. laiša lšes dr. stohlmeisteram S-g. Par Latweeschu Awišču. Tobš pret tabdu. Swehti rakstī eelš daschadabm wallobahm. Pateiziba. Keeliskumā. Kalleju Lattina. Siņa pahr usfautteem Rihga. Graudi un seedi.

Ceļšesmes siņas.

No Rihgas. Waldišchanas awise siņo, ka muhsu augstais Kungs un Keisers laimigi 21. April eereišojis Berlīnē un ka tai pašā deenā Keiseriska Augstiba Keelfirsts Wladimir Alekfan-drowitšč tizzis us sw. laulību saderrinahts ar tehnišchu Augstibu Meklenburg-Schwerines prinzeffi Martu, Meklenburg-Schwerines leelerzoga Friedrich Franz II. un wiņa pirmahs Gaspaschas wezzato meitu, kas peedsimmuse 14ta Mai 1854 gaddā. Berlīnes awises plaschi istabsta, zil firnigi un ar lahdu gohdu muhsu augstais Keisers tur fanemts un leezina, ka Keisers Aleksander II effohd Wahzijas labbakais draugs un ka Wahzeeschi nelad ne-ais-miršichohd pateizibu, ko wiņai Keiseram Aleksande-ram effohd parradā par wiffu to labbu, ko Winsch Pruhšijat un wiffai Wahzijat wifs-gruhtalōs briešchōs schinnis laikōs parahbijis.

— 22trā April zeku-ministeris grahs Bobrinski

no Leepajas nabhdams tē eereišoja. No tejenes waktarā dewahs us Bolderaju, tur nakts-waggonā pahrgulleja un no rihta agri no Bolderejas dšelszeka direlzijas un sčejenes lohpmannu weetneekēem pa-waddihts ohstas un bahku apskattija. Tad ar damplaiwu pahrzeblahs us Wihtgrahwi, tur Rih-gas-Dinaburgas dšelszeku direlzija wiņnu fanehma un tad turrenes ohstu bij apskattijis, us Rihga atpakkat atwaddija. Tē pehz brohlasta apraudšija Politek-niku, dšelszeka tiltu un pulst. 4 p. pufsd. ar ih-pašču brauzeenu dewahs atpakkat us Pehterburgu.

No Rihgas. Widsesmes gubernatora weet-neels wisseem par siņu isfluddinajis, ka pehz § 9. 34 un 84 to jaunu tarra-deenesta likumu, tahs Wids. aprinku rekruschu-komissiones, ka arri Rihgas pilssehtas kommissione jau irr cetajitas un eesabla-schas farvus darbus strabdaht. Rihgas pilssehtas komissionei irr par preelšchneeku pilssehtas birger-meisteris un aprinku pilssehtas weens no kreis-depu-tirtu fungeem. Pehz wiffu-augstaki apstiprinatas pa-wehles us waldidamu senatu no 1. Janw. 1874 schinni 1874. g. pee pirmahs dohšchanas pehzteem jau-neem wisspahrigēem tarra-likumeem safauzami wiffi tee wihreešchi, kas tai 1873. gaddā 20 gaddus no-dšibwjušchi, teb kas 1853. gaddā dšimmuschī. — Pehz § 94 tais wisspahrigōs tarra-wihru likumōs peederr wiffi tee rewisijas-ruffōs eerakstīti, ka arri tee pehz rewisijas peerakstīti zilweli pee teem safaul-schanas kantoneem, kurrōs atrohдах tahs pilssehtu woi semju-draudjes, pee ka wiņai peerakstīti. Pehz § 95 tais pašchōs likumōs teem zilweeem, kas no rewisijas usnemschanas atswabbinati, ka arri teem, kas pehz rew-

stiones is nodohschanu malfadamas kabrtas isdsehsti, peenablahs karra-deenesta nodeeneschanas labbad, litt peerastitees pee kahda safaulschanas-kantona tai aprinki, kurrâ wiinneem pascheem woi wiannu wezzakeem kahda nelustama manta peederr, jeb pee tahda kantona, kurrâ tee mahjo, woi kur tee preefsch fawas pahnahlschanas us taggadeju weetu wisspehdigi us-turrejuschees. Pehz § 96 tais paschds littumds wajag tam, kas pee kahda kantona gribb littees peerastitees, ar fawu kristamu-sibmi, jeb zittu til pat leetigu sibmi, peeteittees pee tahs kreises- jeb pilssehtas karra-deenesta komissiones, sem kurras stahw tas kantons, pee kurra gribb peerastitees.

Pehz schahm peeminnetahm littumu nosazzischanam Widf. gubernijas awises № 25 un 27 teef wiffi tee zilweli, kas no nodohschanam atswabbinati, kas 1853 gaddâ dsimmuschî un kas pee scha 1874. gadda safaulschanas peederr, zaur scho sinnu usaizinati, lai pee peederrigahm aprinku- woi pilssehtas karra-deenesta komissionem eesneeds peeminnetas sinnas pahr to kantonu, kur tee gribb buht peerastiami. Wehslafais termins us to pehz Wissaugstafas pawehles irr 1mais Juli f. g. — Kâ Widsemmes gubernija tee kantoni eedalliti un kur tahs safaulschanas-weetas, tas jau arri zaur gubernijas awisehm irr sinnohts.

— Nabhoschâ Mai mehnescha eesahkumâ us Nihgas-Dinaburgas dselz zekka tits tee brauzeeni atkal pahrgrohsiti, lai labbati warretu weenotees ar teem brauzeneem, kas eet starv Pehterburgu un Berlini. Tâ tad isbrauts no Nihgas: pulst. 7. un p. 11, 15 min. pr. pufsd. un p. 6, 32 m. waffarâ. Nisnachts Dinaburgâ: p. 3, 16 m. un p. 5, 27 m. pehz pufsd. un p. 12, 42 m. nakti. Isbrauts no Dinaburgas us Pehterburgu: p. 4, 22 m. rihtds un p. 7, 12 m. waffarâ. Nisnachts Pehterburgâ: p. 7, 20 m. waff. un p. 10, 50 m. pr. pufsd. — Isbrauts no Dinaburgas us Berlini: p. 8, 10 m. waff., p. 2, 38 m. naktis un p. 9, 55 m. rihtds. Nisnachts Berlini: p. 8, 45 m. waff., p. 5, 15 m. rihtds un p. 10, 10 m. waff. — Isbrauts no Berlini us Dinaburgu: p. 9 un p. 9, 25 m. rihtds un p. 11, 5 m. waffarâ. Nisnachts no Berlini us Dinaburgâ: p. 10, 15 m. riht., p. 6, 42 m. waff. un p. 4, 7 m. rihtds. — Isbrauts no Dinaburgas us Nihgu: p. 8, 30 m., p. 12, 50 m. pufsd. un p. 5, 40 m. rihtds. — Nisnachts Nihgâ: p. 2, 20 m. naktis, p. 6, 35 m. waff. un p. 11, 30 m. pufsd.

No Subdascheem Balt. wehstnesim raksta tã: „Pee mums taggad leels deenestneeku truhlumis, ih-paschi schinni gaddâ kohti grubt nahlahs deenestneekus sababbuht tahdeem fainneekem, kas kalpeem nenowehele til dauds brikhwstundas, zil tee pagehr. Kas kalpeem paschâ labbakajâ darba-laikâ pehz patiltschanas lauj flinkoht, tee fainneeki gan wehl dabba deenestneekus, bet tas teem neko nelihds, jo tahdeem fainneekem us ohtradu wihsst ja-eet pohstã t. i. tee tohp pa ihfu jeb garratu laiku is mahjahm isikti.“ — Tahdas schehloschanahs deenestneeku deht — lai gan ne zaur awisehm — dsird no dauds semju pagastem, bet mas gan to berrigu padohmu, kã schim truhlumam islihdseht.

To ween wiffi daudsinã, ka brikwi laiki, meesas-strahpe nozelta un — sinnamã, tad jau arr' wajagohht brikwu pahrtikku un ruhmi atrast. Kad us semmehm to ne-atrohd, nu, tad nahht us pilssehtu, paleef par andelmannem zits zitta gallã, woi dsihwo pa schenkeem deenahm un pa naktihm eet luhloht to panemt, kur pats neko naw nolizzis, — kã Mahjas weesis jau reisu reisahm to peeminnejis. Tadeht pagastu waldischanas, luhlojat wiffas kophã padohmu atrast, kã scho negantu sehrgu warr isahrsteht; ja ta wehl tahtal isplattisees, tad stahde buhs nepahrredsama un pohsts nenowehschans.

No Jgganijas. Is Haneles draudjes sinno, ka tur kahds pagasta wezzafais pehz fawas swehrestibas atsinnis par fawu peenahlumu arri to, ka winnam jastattahs paktat fawu kauschu dsihwei un tadeht tas wiffadu negohdu un jaunu kauschu aptahrdausischanohs pa naktihm sohdoht ar meesas-strahpi. Gan eesahlumã zitti tam pretti zehluschees, bet tas ne ko nepalihdsjejis. Arri zitti pagastu wezzakee apnehmuschees tapat darriht un kauschu dsihwei freeti paktat luhloht un apgrehzibas sohdiht. — Katrinã draudje kahds semneets, Josef Talwelt wahrã, 14tã Februar wehlã waffarã no saku meddischanas pahnahldams, eegahjis pee stohlmeistera un teizis, ka winna flinte ne-essohht sprahgufe. To wainu tã ismellejoht, flinte sprahgufe wakkã, schahweens stohlmeisteram Andr. Dswaldam muggurã, un tas pehz 28 stundahm nomirris, fecwu un 3 masus behrnus atstahdams.

No Pehterburgas. Peirista Augstiba, Leel-firts Wladimir Aleksandrowitsch un firts Serget Matfilianowitsch Romanowski, Leuchtenbergas erzogs, 16tã April isreisõja us ahrsemmehm.

No Pehterburgas. Walfis eefschigu buhschãnu ministeris pasluddinajis, ka tee karra-wihri, kam par 20 gaddu gohdigu deeneschanu dahwinahht Annas-ordenis un ihpaschi, kas scho ordeni dabuju-schi 1863. gaddã un kurru ordena nummurs atrohdahs starv teem nummureem 269037 lihõf 298322, tee jau no scha 1874ta gadda eesahkuma warroht dabbuht pensiju jeb schehlaminu til pat leelu, kã winna lohne bija karra-deenesta laikã. Kas nu scho pensiju gribb dabbuht, tam us prastu papihru luhgschana tadeht libbi ar atstafkas biketi ja-eefuhta ordena waldischanai un turflaht jausdohd, kur dsihwo un no kurras rentejas fawu pensiju gribb fanewt.

— Schejenes durru-fargeem taifahs eerilteht ih-paschu artelli. Katram arteta beedram wajag wissmasaf 100 rubtus drohschibas- jeb galwochanas-naudas eemalfahht. Schi eemalfata nauda buhs tas kaptals, kas mahju-fainneekem galwo par to stahdi, kas scheem kahd'reis zekahs zaur durwu-fargu palaidnibu woi neusmannibu. Des tam wehl tiis weena nosazzita procentu daska no tahs scha arteta-beedreem malfatas lohnes ifgaddã isdallita teem us-

zibtigaleem artefa beedreem par gobda-malfu. Tà us wiffadu wißi teel gabdabts uestizzigus kalpus fa-wablt, las schinnis laifos gluschi retti atrobhdam.

No Masfawas. Tè leeldeenas neddefa no-turreta ta fenn itstannota pukka-strabdischana jeb pukka-istabde, to dahrsu-kohpeju beedriba isriblojufe. Klauschu papilnam nahfuschi us flaitischanohs, tà ta 25,012 rubli eenahlfuschi. Pee istabdes isriblofchanas istehreti 13,033 rubli un par selta un sudraba meda-leem, las tikta isballiti, arr tabba teefa, tà, la pahri palikka 10,000 rubli, to laifam atkal dahrsu-kohp-schanai par labbu tehehs. Salka, ta buhschoht ee-taifibt dahrsneeku-flohu, tur babrinu bebrnus is-mahzifchoht par dahrsneekeem. — Kad scho istabdi falibdfina ar to pukka-istabdi, las tai paschà laifà Berlinè noturreta, tad mums scheit gan japreezajahs; jo tur til bijuschi 5000 apstlattitaji, bet pee mums Masfawà 50,000, — winneem eenahlfuschi 600 dahlder, no fa atklufuschi 200 dahlder, bet tè Masfawà 50 reis wairat.

No Samaras. Divas wehstnizes no turrenes Sggauu kolonisteen raffitas un tais Sggauu awifès „Esti Postimees“ lassamas, atnesf stannas pah turrenes baddu. Pirmo wehstnize is Paw-lonskas aprinka, runna pah to zaur daschu gaddu neisdeiwibu peenahlfuschu truhlumun un turklaht salka, to, kad weens fapratligs semmes-kohpejs apstattoht, tà tur teefoht strabdabts (jo wianni mehdschoht ap Zah-neem usart, tad seht un tohs pahrejus zittus dar-bus pawirfus, kuhtri un nesapratligi isdarriht,) tad tas driht warroht nomanniht un pahrlleezinatees, ta pa leelafat daktai pee tabs neisdeiwibas laudis paschi effoht wainigi. Newarroht wis palaisiees us to brangu melnu semmi un jaulu gaisu ween, bet waijagoht freetnam strabdeefam ar waijabfigu fa-praschanu buht. Lai gan laifs bijs ne-isdewigis un gruhibas dasch' daschadas zekà, tomehr win-nam un daudseem winna pasistameem isdewees fawu fainneeziibu pilnigi aploht un tam nu pat pagahjusfam gruhnam gaddam zauri tik. Sggah-juschà seemà aulstums gan nebijis til leels, bet weenumehr sneega putteni un wehtras. — Dhtra wehstnize nahlfuse no ta Sggauu zeema Liwlänka un ta stahsta: Samaras gubernijas behdas wisseem effoht sinnedamas un turrenes Sggauu, lai gan wiffi brangi semmes-kohpeji, nesehschoht wis labbibas ap-zirkni. Tomehr istens bads ne-effoht wis aisneh-mis Liwlänku (las fawu nohtes trahjumu nemas ne-aistikka), ne arri tohs diwus zittus no Sggau-neem apdihwotus zeemus Bugowka un Estanka; kurtuppeki tur labbi isdohdotees un ar teem wianni iswillufchees. Sliktafi effoht klahjees teem Sggau-neem Nowosenskas aprinki tais zeemòs Nowolursk un Kiew, un tas gan nahfoht no ta, ta ta semme, to wianni usnehmuschi, nemas nederroht preelsch sem-kohpibas un tee jau effoht luhgusch, pehz zittas weetas. Liwlänkas leelata truhziba effoht pehz gar-

rigas aplohsfchanas. Gan tizzibas-beedri gabdaju-schi, ta masa basniza winneem buhweta, bet flobla truhfstoht un mahzitajs arr til ween 2 reis par gaddu pee winneem nahfoht. Tadeht arri mahau-tizziba pee winneem eijohht wairumà. Pah to nostahsta diwus gaddijumus. Kahds 12 gaddus wezs puika pahrlausis lahju. Lai gan dakteris til ween 15 werstes tah, tomehr las nu pee ta ees, bet melle palihdfibu pee lahbas wezzas seewas, las ar ap-wahrdohfchanu nopuhlejahs. Bet kad nu tomehr nelo nepalihdf un lahja paleel arween flittaka, tad tak mellehs dakteri. Dakteris, sinnedamas, pamahza, las darrams un parafsta tabs waijabfigahs sahles. Likto dakteris probjam, tad schee atkal usmelle zittu puhfshotajn, las ar nodedsinateem keegekeem un zit-tadi darbojahs un lawejahs til ilgi, lamehr lahja janonemm. — Dhtris gaddijums schahds: tai zeemà usnahlfuse kawna azzu-slimmiba, pee la dakteris sahles dohd un powehl beesi azzis masgahht ar aulstu uh-deni. Weens tahds azzu-slimneeks, lam seewa un feseht behrni, dohma gudrats buht un bes tahm daktera sahlehm wehl azzis fwaida ar tabaku, turku pippareem un zukuru, lamehr — palikka pawiffam allis.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzijas. Berlinè tuhlin ohtra deenà pehz tam, kad walstu runnas-deena hij pabeigta, ee-fahlahs Pruhfijas paschas runnas-deena. — Firfès Bismarks ar fatru deenu palefoht spirgtaks, eijohht iddeen' pa dahrsu staigahht, gribbejis arr' jau lahdu deen' isjahht, bet tak newarrejis wis. Warroht nu gan zerrecht, ta driht buhschoht atkal palikt pawif-wessels, kad til wehl taupifschotees tà, tà peenah-lahs. — Starp Rohmu un Wahziju ta zibnischa-nahs wehl arween eet us preelschu. Kad pahwestis dabbujis sinnaht, ta Helnes erzbiflafs zeetumà ee-likts, tad wiasch biflapam Baudrim wehstnizi fuh-tijis, kurrà wiasch arri to isteizis, ta to garrigneelu un kauschu waimannas un luhgschanas israhdotees tà pateefigu un zeenijamu uswarretaju gawilefchana. — Wahzija falnas padarrijufchas dauf stahdes pee fehjas.

Wehl no Wahzijas. Is Dortmund pilseht-tas sinno, ta 19tà (30) April tur atwehrtà wezz-tattolu flobla, las ta pirma wezzlattoku flobla wiffà Wahzija. Pehz noturreteem Deewa wahrdeem Mah-rias basniza, wiffa draudse lihds ar mahzitaju un fohlmeisteru demufehs us to jauno floblu, tur tàpat mahzitajs tà arri fohlotaajs runnas turreju-schi, isfazzidami fawu zerribu us to, ta schahs flob-las mahzetteem waijagoht eelsch labbeem tikumeem par preelschfihmi palikt wiffahm zittahm floblahm. Paschà eefahlfumà jau eeraddufchees 49 floblineeki, bet flobla effoht preelsch 120 behrneem plascha ruhme.

No Austrijas. Lai gan tejenes runnas-wihru fapulze wifs lehnem eet deht tahdeem kawel-

Yeem, kà jau wiinnà reisè peeminnejam, tomehr arri tè teef spreedumi isdohti, jeb liffumi zelti, kas pahwestneeku prahtram pretti. Ne fenn tikka peenemts un apstiprinahts Fuffa preekschliffams klosteru buhschànà, prohti, ka klosterà neweenam wairs newarr usspreeft darriht, kas walsts liffumeem, jeb birgeru teefbahm buhtu pretti. Arri tas padohms tikka peenemts un apstiprinahts, to runnas-wihrs Kopp preekschà lizzis, prohti, ka laizigahm teefahm brihw laif' no laifa klosterus pahrmelleht.

No Italijas. Is Rohmas sinno, ka ir pee pahwesta mantas schelmiba sawus naggus peedubruse. Preeksch labdahm deenahm us nesaprohtamu wihst pasubdis pahwesta pils rehenu-weddejs. Pehz liffumeem tshetri Dompreesteri waldohht pah naudaslabdi un winnas atsiehgahm un weens no winneem effoht tas mantas-sinnatajs. Schis mantas walbitajs, pahwesta mihtatajs, Witelleschi wahrda, pehz sawas patilshanas atlehgau atdewa rehenu-weddejam, kas teem zitteem beedreem gan nepatikka. Taggad pehz jaunas wehleschanas eezelts zits mantaswalbitajs un lahbe bijuse ja-atdohd tam rohla. Isdohda weena paktete ar 30,000 lirehm naudas un ohtra ar rentu-papihreem, kas katriis 1000 lires wehrtis. Jaunais mantu walbitajs nehmahs papibrus pahraudsicht un atrabba, ka 8 rentes-papibri trubka un pirmaja paktete nebij wis 30,000, bet til 10,000 lires ween eefschà. Nu tikka rehenu-weddejs atfaulks un tas neleedsahs, bet isteiza, ka 135,000 lires effoht no lahdes nehmis us pelnu un par to eetaisijis weenu waska-fabriki, weenu lepnu-dshiwolli un weenu trakteeri; luhdsahs 48 stundas laita, to naudu atpallat sagahdaht, — bet ne-atnahjis wairs atpallat. Taggad no Liberes uppes isshweijojuschu weenu lihki un israhdotees, ka tas patz effoht tas pasubdis rehenu-weddejs.

No Franzijas naw ihsti nelas jauns to sinnoht, jo tahs waldbas kandidatu buhschanas ween tur irr us kauschu mehlehmu un lassamas winnu awises. Stabsta, ka grafhs Schambors itt drohschi staigajohht ir pa paschu Parishi, itt kà jau kshuinsch stary saweem pawalstneekem. — Zittas sinnas atlal stabsta, ka republikas gars effoht wiffas gubernijas wirsrohlu nehmis, un kad atlal fanahlschoht tautas sapulze lohpa, tad tai waijagohht tahdu spreedumu doht, kas lai wiffas partejas apspeesch un t. pr. Wehl zitti falkohht, ka Schambora grafham waijagohht tapat darriht, kà Karlos darra Spanija; waijagohht ar sohbenu rohla sawu mantojamu teefu melleht un eenem, — to til garru eefmu wehl drahst! Welsh arri to: tahds no Eurdes nahldams swehtreisneeks effoht stabstijis, ka wezza keiserene Eigenija 15ta April no diwahm dahmahm, weena kambarkunga un weena preesteri pawaddita, effoht bijuse Eurde un turrenes basniza liffuse mischu turreht. Tad effoht apmellejuse arri to swehtu allu, basnizu apdahwinajuse ar flaitu sudraba bikkari un tai pa-

schà deenà pulst. 2 atkal reisojuse probjam. Schai sinnai zitti runna pretti un falka, ka tee effoht tibri melli ween, jo keiserene wehl ne weenreis ne-effoht no Anglijas atstahjusehs.

No Spanijas. Schinnis deenàs karra-laulà pee Bilbao tahs leetas zittadi pahrgrohsijuschahs, jo republikas karra-spehls Karlistus isdsinnis no tahm kalnu-weetahm, kas ap Bilbao pilssehtu un Serranos ar sawu karra-pulku warreis ee-eet pilssehtà, fur tee ar leelu gamileshanu fanemti. Sinnams, ka bes leela publika un leelas flahdes no abbahm puffedm tas nenotikra, bet tal nu weenreis tilluschu til tahht, ka atkal warr grohsitees un eenaidneelus jo labbaki dshiht. Karlisteem waijadsejis atstahht wiffas sawas apzeetinas weetas un tee dewufchees lappàs. Kalnu deht republikaneeschu newarreja teem zekà aishchtees preekschà, kà gan buhtu wehlejuschees. Tà tad nu Karlosam, kas sawu ministeriju jau eetaisijis un Anglija peepraffijis, lai Spanijas wahrda un us Spanijas rehina winnam naudu leene, nu gandrihs pawiffam warr pasaudeht duhschu. Warroht arr notikt, ka winna karra-pulki winnu atstahht, jo republikas waldischana apsohlijuse peedohshanu wiffem, kas no Karlosa atstahjahs un dumpineeku eerohschus noliek. Warr buht arr, ka wehl lahdu laiku Karlos dauisfees apfahrt, kamehr warrehs dabhuht to plindereht pahrtilshanas deht. Un kamehr to wehl warrehs atrast, kamehr deesgan atraddisees tahdu, kas no darba behgdami, winneem peebeedrofees.

No Turzijas. Ne wiffai fenn daudsinaja, ka sultans us Rumanijas un Serbijas waldeeteem lohti nilas palizzis, ka tee bes winna sinnas un atwehleschanas ar ahrsemmehm andeles beedribas norunnajohht, — tè taggad rahdahs atkal sawadi. Is Konstantinopeles sinno, ka Serbijas firsts Milans 18ta April tur eereisjis un tuhlin gahjis sultanu apmelleht. Pehz tam firsts gahjis us waldbas nammu, fur leelwesirs un wiffi zitti ministeri winnu apshweizinajuschu. Laikam sultana dusmas buhs atkal pahrgahjuschas, jeb wai firsts Milans buhs pee wiina gahjis meeru derreht.

— Tee no Wahzijas israiditee Jesuiti dohdotees pa dalkai us Turziju un tur ihpaschi Smirnas aprinkt un Sihrija gribboht nomestees us dshwi.

No Schangojas, Kihna. Schejenes Frantschu kolonija usbrukka nemeera wehtra. Kihneeschu pulks eelaufahs kolonija, islaupija un aishdesinaja winnu mahjas. Polizejas saldati gan nehmahs tohs sawaldiht un labbu teefu noschahwa, bet meers tikka ween tad, kad sawwatneeku saldati tikka safaulki un ahrsemnju karra-luggu saldati teem gahja us ahdas. Frantschi bihtahs, ka nemeers atkal nezekahs lahjas. Angtu kolonija paliffuse ne-aishlahrta.

Jaunakahs sinnas.

No Berlins, 25. April (7 Mai). Keisers Wilhelms

fanehma firstu Gortschakowu un prinzi Neuse. Awises flawe Kreemijas draudstbu ar Wahziju.

No Wehterburgas, 24ta April tee augstee Seelfirsti Nikolai Nikolajewitsch tas wezzatais un Wehter Nikolajewitsch wallara isbrauja us walsts zittahm mallahm farra-pultus pahraudsiht.

3. Wehtniize, kas no Saratowas pilsfeh-tas tai 12ta Februari s. g. laista Ilses dr. skohlmeisteram S—g.

Stadt Nr. 16. Weigums.

Kad nu tai puffed sahles nam, bet turpretti bes galla pulka fuhnu, lo winnu irschi itt smekkigi ehd un ar to sewi barrojabs, tad arri irr prohtams, ka Juraki ilgi weena weeta newarr palift, bet ar saweem irschu gonnameem pulkeem eet no weenas us ohtru pufsi, kur til labbaku un kuplatu fuhnu gabbalu at-rohd. — Beemneti Uppelneeki turra lahtschus un wilkus par pufsdeweem, talabb arri ne-ehd winnu galku; paschi winni nelad nemaagajabs, bet paleef eelsch saweem netihumeem. Tapat arri tee sawus behrnus lihds peeltam gaddam atstahj netihumods. Ja kahdam peedstinst behrns, tad winni to dauds-reis mehds aufsta uhdeni mehrzeht, jeb arri sneega wiffaht, lo pee wiffa ta aprunna ar saweem elka-deewa wahrdeem un isluhds leela Garra jeb „Numama“ smehtschanu, lai warretu ir us preelschu leelu aufstumu isturreht, kas behrnam buhschoht jazeesch. Lehti irr saprohtams, ka us tahdu wifsi dauds behrni aiseet nesinna un pohsta; bet ja kas to wiffu isturr, tad tahds arri pehzal usaug stipris un wesseligs strehneeks. Behrnus, no 7 lihds 8 gaddus wezzus winni jaw mahja ar lingahm schaut, zaur lo pehzal tee paleef ittin brangi gehgeri, itt ka es jaw winna reisē Jums no Lunguseem rakstiju. Sehni mahzabs papreelschu putnus schaut, bet pehzal atkal swehrus; meitenes paleef mahjas pee saweem fainneeziabas roflu darbeem. Ihti falkoht: winni ta proht eedallitees, ta neweens bes darba nepaleef. Par Tasawas juhr'malneekeem runnajohht irr atkal jafalka, ka tee neween lahtschu un wilku galku ehd, bet tohs arri ar wiffu spehlu usmekledami labpraht lauj un andeli dsenn. Schee arri neween ar see-pehm masgajabs, bet pee wiffas buhschanas pah sawu meefas skaidrunnu ruhpejabs. Warr drohschi zerreht, ka ar laifu arri pee scheem tumscheem Surakeem winnu paganischla buhschana un wiffi winnu neschlichstibas jeb meefas-darbi suddihs un kristiga buhschana ar saweem tillumeem wirsrohlu paturrehs. Bet lai nu wehl stahstu par Juraku prezziabhm, kas noteef schahda wihje. Ja kahds Juraks gribb prezziates, tad winnam papreelschu waijag skaidri sinnabt, woi usdohmatas bruhdes tehws buhs ar meeru jeb ne. Nu bruhdgans fuhnta no sawas puffed kahdu prezziineeku pee bruhdes-tehwa scha mahjas, lai schis prezziineeks tur tahs schinkibas probjam cedams itt kluffi ranga neweenam nemannoht kahda weeta atstah, un kad pehz scha prezziineeka aiseeschanas tahs schinkibas teef paturretas

un newifs atpalkat fuhntas, tad irr wiffieem tas skaidri sinnams, ka scho jannu-kauschu prezzieschana nelahdi schkehrski wairs nestahw zekta, bet kahsas irr drihsama gaidamas. Nu tur wehl waijaga prezzi-neekam ar bruhdes tehwu aprunnatees deht meitas ispirkschanas maffas, kur bruhdes-tehws pehz nolihg-schanu us kohla usgreesch woi nu 10 jeb 12 rohbus, kas nosihme, ka til irschu schim no sawa meitas wihra waijagoht dabbuht un ar to tad arri wiff derribas kontrakts irr beigts. Pehz schahs faderre-schanahs nu wiffi scho raddi jo beesi ween apmelle tapat bruhdes ka arri bruhdgana mahjas un tas eet ta weenumehr, lihds kamehr bruhdgans bruhnti pahwedd sawas mahjas. Scho eeraddumu arri lihds schai paschai deenai gandrihs wiffi kristiti Juraki mehds turreht un zeeniht. — Par saweem flimnee-keem Juraki ruhpiht gabda lihds pat pehdigai nahwes stundina; bet ja winnu flimneeki fastigst ar karstuma- jeb baklu-fehrgahm, tad winni par to neko wairs neruhpejabs, itt ihpaschi tadeht, ka winni tizz, ka schahs flimmibas effoht nahwigas un neisahrste-jamas. No ta leela aufstuma, kas tur walda, Juraki arri saude sawu azzu-wesselibu, bet scho flim-mibu winni atkal ahrste ar „Ruhnas“ affini, lo us fuhnahm uslehjuhschi, preelsch azzim seen; ja nu wahjneeks wehl zittu kaiti klahd dabbudams ar scho flimmibu arri mirst, tad winni to weetu tuhda atstahj un aiseet zittur dsihwoht. Pee mirrona glab-baschanas tillai wihrischki ween beebrojabs; winni eerohht kahda weeta 4 stabbus trihs affis gar-rus eelsch semmes, kur tad stabbu gallods nostiprina kahdu no klahgahm pihtu kurwi un schai kurwi nu glabba sawu mirroni lihds ar salausitahm wiffahm tahm leetahm, ar kurrahm nelaitis wehl dsihws buh-dams effoht strahdajis. Us behreem aigahjejam par gohdu nolauj wiffwezzalo irschi un arri scha galwu eeleef pee mirrona kurwi un to darra tadeht, lai, ka winni tizz, no scha kurwoja mirronis war-roht drihsal us debbesim tilt, kur tam irschu un sunnu pee leela „Garra“ dsihwojohht nebuhschoht nelad truhlums. Pehz mirrona paglabbaschanas winni netahlu no scha kappa, wehl paleef weena kohpa lihds 3 jeb 4 deenas. Peelta deena Juraki no sawahm lingahm schauj eesmas gaisa; us kurru pufsi nu eesmas spreedums semme notriht, us to pufsi arri winni aiseet dsihwoht; bet ja eesmis notriht winnu paschu starpa, tad nu irr issamiffeschana jo leela, tad winni bes kahdas schaubischanahs tizz, ka zitteem nu buhschoht drihs jamirst un ka paglabba-tais mirronis schohs aifrauschohht lihds us debbesim. Luhl, tahda irr winnu tizziba! — Schahda winnu lihlu paglabbaschana irr gan ehrmiga un breefmiga leeta, ja apdohma to, ka mescha-swehri ruhdam, laudami lihka smalku sa-ohbuschi, wiffwairal naktis tohs stabbus grausdami, kahro sawu laupijumu nag-gos dabbuht, — kas teem arri wairal reises jaw irr isdewees.

Ugralojōs laifōs, pims Kreewi bij Sibiriju ee-
nehmuschi, tad pee Jurakeem atraddahs dauds fley-
kotwibas darbu, wiskwairaf zaur to, la dauds tehwi
nosahwa sewus behrnus, tapat arri dauds wihri sa-
was seewas; par tahdeem neganteem darbeem teem
nebij nelahda atbildeschana jadohd; wianni til ais-
neffe sawam „Numam deewam“ uppurus un ar
to ta leeta bija heigta. Lai nu gan taggad Juraki
stahw appafsch Kreewu spehzigas waldischanas, tad
tomehr pee winneem wehl irr tahdas negantas ee-
raschas, la wihis ar sawu seewu warr darricht ta
la winnam pascham patihl un par to arri nelo ne-
warram brihnotees, ja apdohmajam, la muhsu Tschig-
gani arri tahdu paschu mohdi dsenn. Schee ta schē
daudsreis peeminneti Juraki wiskwairof dschwō un us-
turras til no meddischanas, sweijas un no saweem
irscheem, fo wianni lohti zeena un audsina. To warr
itt ihpaschi noprast no to, la baggateem Jurakeem
irr libhs 10000 irschu, kas weenam pascham peederr.
Wasserā, kas gan ihfu loifu tur pastahw, wianni
arween aiseet dschwōht pee tahm tur buhdamahm
uppehm jeb arri esereem, lai zaur sweiju schee war-
retu sawu deentischlu maifi nopelniht. Mehs grih-
bam labpracht zerieht, ta schee Juraki drihs ween
jaw buhtu zittu mahzitu Giropeeschu tiffumus pee-
nehmuschi, ja tahdi laudis, kam jaw gaisma irr at-
spihdejusi un kas, la salka, jaw staiga deenas gai-
schumō, scheem tumscheem laudim nebuhtu par pee-
dausfichanu un teem nedohu flittu preelschshmi
zaur sawu besdeewigu dschwōschanu.

Tā nu no scheem tumscheem Jurakeem ihjas,
bet deesgan skaidras sinnas dewis, grihbu tē tahdus
ihjus wahrdus peeminneht par schahs puffes schagadda
seemu. Par seemu schah puffē laudis nemas newarr
subdsjetees: libhs 22tram Janwarim folla gan wehl
nesneedschhs libhs 20 grahdeem, sneegs arri nebij
ne zil dsich, ta la pa steppehm ir bes eebraulta
zetta warreia itt weegli us preelschu tift. No 25.
Janwara sakritta pulla sneega un tad arri sa-
nehmahs ihsti falt, ta ta ap 30 Janwari no rihta
austums jow sneedschhs libhs 27 grahdeem. Bet
no 1ma Fetrwer libhs schim laikam austums wairs
nepostahw tahds, bet grohschhs schā un ta no 10
libhs 20 grahdeem.

Waribuht la us preelschu attal tahdas sinnas
Sunis pasneegschu no Kaukasus kalneem un tahs
puffes eedschwōtajeem.

Nu tad dschwōjceet libhs tam laikam Deewa far-
gascharā spingti un weffeli! Ar wissu mihlestibu
jweiznadams paleeku joprohjam. Subsu draugs

P. B.—n.

Par Latweeschu Awischu.

Es zerreju tautas dehtu,
Sauls starru dabbujuse . . . .
Latw. tautas dseema.

Bijuschu Pechterburgas awischu bismannis dewa sawahm
rastneezigahm kalponehm schahdu padohmu: „Waijaga ras-
siht ta tumschi, waijaga puffotees ween un nelo skaidri

ne-isteift no muttes ahra. Miltis awischneef, firds-lut-
telli, tizzat man, kas dauds peedschwōis plattā Giropā,
schinnis laifōs wissi us manneem rastteem usgluhū un
sanz: bisa, bisa! . . . Til libhs la laischam skaidru wahrdū
is muttes laufā, tad jaw wairs glahbschanas naw“ . . . . .
Woi gan Pechterburgas awischu rastneefam warreia prahā
schautees, la tas, fo winsch 1862. gaddā ihpaschi us tahdas
awises zenteeneem un darbibu shmeja, pehz tahda gaddu
desmita us mattu shmehs tahdu Latweeschu awisi . . . . .

Remsim par preelschshmi „Latweeschu awischu“ pehr-
na-gadda pehdigo nummuru.

Awises mehs gadda gallā saweem lassitajeem isfazzihl
sawu prahū pah peeredseteem notiffumeem gadschardtā
un usshmeht to zellu, tahdu tahs turpmal staigahs. Arri
„Latweeschu Awises“ to darra un tadeht wiannu rasts
pehrngadda № 52 „Gadda wakkars“ irr drufzin wairaf
eewehrojams nelā dauds zitti raktini, fo tahs neffuschas.

— Bet tahdu prahū tad nu turra „Latweeschu Awises“
us pehrngadda notiffumeem Latwijā, tur tahs rasta un
lassa? Kahdu zellu tahs staigahs preelschdeenas? „Lat-
weeschu wezzafaja tautas lappa“ tapat jaw gohdam pee-
minnehs Latweeschu wisspahrigohs dseedaschanas swehtfus,
pirmo wisspahrigo Latweeschu stohlotaju sapulzi, ohtro
wisspahrigo Latweeschu semtohpju sapulzi — tohs swar-
rigalohs pehrngadda notiffumus dsimtenē? Zeb tahs ne-
leegs gohda peeminu Latweeschu wissp. dseedaschanas
swehtfeem un semtohpju sapulzei, lai gan ar schabu ghmi
zeihts klusu pah stohlotaju sapulzi, — prett fo tahs (eetam
nahfoscha wissp. stohlotaju sapulze wehl nebija no wal-
dibas apstiprinata) schā ta jaw grehtojuschas? — ? Ne,
pawissam zittadi! „To nezellu dauds, ta wiltiba naw bes
gudribas, tai pufsprachtidat netruhtst drohschibas, teem nee-
teem irr dauds to draugu, tahm blehnahm saws saldums!“
Tas irr tas swarrigalais, to „Latw. Awises“ turreju-
schas par waijadfigu gadda wakkara fazzihl wisspahrigem
dseedaschanas swehtfeem, wisspahrigo semtohpju sapulzi un
zittem tautas darbeem, tapat ta par wisspahrigo stohlotaju
sapulzi ne wahrdina nesazzidamas. Dauds nezellus, gudru
wiltibu, drohschu pufsprachtibu, miltus neelus, saldus
blehnas — raug, fo Latweeschu wezzafaja „tautas lappa“
redt us swarrigo notiffumu-pilno 1873. gaddu atskatida-
mahs! — Kas teem par nezelleem, neeteem, wiltibahm,
pufsprachtibu, blehnahm pehrnā gaddā? tur, pee kam, tahdā
wihlē tee parahdijusches — to sinnas muhsu runniga
spulgaze wahrdā nesanz. Tapat jaw raddisees lassitaji at
tahdu stipru palauschanohs (tizzibu) us Latw. Awisshim,
kam schahdas tumschas „puffoschanas“ patiks un kas tahs
waijadfigā wihlē istullohhs.

Ja nu Latw. aw. tahdu prahū turra us padarriteem
tautas darbeem, tad jaw nojehdsams, tahdu prahū tahs
turrehs us nahfoscheem darrameem darbeem, tas irr, tahdu
zellu tahs staigahs. Nebrihnefimees tapehz, la tahs jaw
tai paschā № 52 nes raktu („Taggadeju laifu notiffums“),
kurrā mahā-tizzigs lassitajs warr mahzitees, la muhsu
laifu brihwiba pa „leelai daktai“ nelas zits, ta blehdiba,
flintums un tumsa!“ Nebrihnefimees arri par winnas
raktu № 7 „Ohtradas dohmas“, pah furru mums tahdi
isflaidrodami wahrdi jadohd, tapehz, la weena weeta min-
nefā rastteena pa dallai „Mahjas weef“ un muhs jo tu-
wakt aiskarr. Lai gan schis rasts parashts ar „Daschi
zittu apgabbalu (?) stohlotaji“, tad tomehr nosaufsem to
prasti par Latw. „Awischu“ raktu, — jo winsch nedf
garrā nedf wallodā nebuht ne-ischkirrahhs no teem rastteem,

*) Par peerahdijumu raktitajs paschsta par diweem, falki
diweem, loupitajeem, fo tas par „tumsas-brihweeleem“ nosanz. Rah-
lofchās deenas Latw. Aw. pah brihwibu puffotees laikam isgudrobs-
tahdus neredsetus ebrnus, la tumschu gaischumu, melnu baltumu un
to tas til pat saprohtami un jauti, ta tumsas brihweelei.

To Latw. Aw. mehds fawds tumfchatōs brihšchōs Kaijā laiñ
Des paraksta.

„Mahjas weefa“ pēhngadda № 51 lublojam tauteescheem
plafchali isstahitit, tā wišspahrigas floblotaju fafulzes
muhfu kaiminu tautas zehlfufas, tahdu leelu labbumu
tahs atmetufas zc. Zaur zittu tautu peeredsejumeem
un felmehm — ne zaur tufcheem wahrdeem un puffofcha-
nahm — lublojam peerahdit, zit kōhti arri mums ja-
lahro pehz wišspahrigahm Latweefchu floblotaju fafulzehm
un tahdu tumfchu darbu tee strahda, kas publejabs tahs,
wišwairaf fleppeni nizzinadami un nihzinadami. Wehs fa-
fam „fleppeni“, jo atllahiti tahdi darbi darritajeem pascheem
kōhti maj labbuma atmett. —

Seefahs, ta schis muhfu raksts Latweefchu Awifehm deef-
gan vee firōs kehrees, jo № 7 tahs pahr to schahdi
puffojabs:

„Nesinnataji ar nesinnatajeem warr schā tā plahpabt
no Wahzsemmes un Kreewijas wišsp. flobl. fafulzehm.
Bet kas drufzin wairaf par schim leetahm lassijis, tas
tur ne-atraddihs wis wehl few preelšchihmes. Wahzsemmes
wišspahriga floblotaju fafulze, kur gan brihšcheem dauds
tuhlfstoschi fawahfahs, wehl naw it nelo ihsti usrahdiuse,
par to kistigi floblotaji lai preezatohs (? ?) un ne-
tizzigi (?) ar kistigeem grihb weenā tšchuppā (!) tit
tantiffi floblites un fewi ifrahditees (? !), tur gan
warr plaukt pafauls gekkibas, leppofchanahs ar swanni-
geem swahrguteem, bet ne wis swehtiba. Weens palkaf
ohtra tee kreinalee jau tur atraujabs (? ?). Arri Kree-
wijas jaunahs floblm. konferenzes lubdsam tuwaki ap-
flattit un pahrdohmabt, waj muhsejas tāpat lai nohtahda.“

Wifsu pirms eewehrofm, kas irr Latweefchu Awifehm
nesinnataji. Wehs fawu rakstu Mahjas weefa № 51 mā
par wišleelakai dalkai isnehmufchi is Kreewu laikaraksta
„Saimē un flobla“ (Семья и школа) uu to muhfu
rakstā minnefufchi. Scho teizamo laika-rakstu Kreewijā
dauds lassu uu flawe, ihpafchi tee, kam gaischōs prahis un
filita firōs preelšch tautas gaismas, preelšch floblas. Tit
flaweni un darbigi floblas draugi un rakstneeli Kreewijā,
kā barons Korffs, Miropoffijs un zc. irr fchi laika-raksta
ustizzigatee libdistrabdhneeli. Uzim redsoht, tā pirmā lahrtā
minnehts Kreewu laika-raksts, is tur a mehš muhfu rakstu
preelšch Mahjas weefa pa dalkai wahrdū pehz wahrdā
tulfojahm, ar faweem raksteem irr, pehz Latweefchu Awif-
fchu wahrdeem, tee nesinnataji, kas ar „nesinnatajeem“,
tas irr, teem tuhlfstoscheem mahziteem Kreewu lassitajeem,
„schā tā plahpa“! Ohtrā lahrtā buhs Latweefchu Awifchu
nesinnataji tad arri Mahjas weefis un — es, grehzigis
zilweks, kas mehš akturahf tānni laikā Kreewu laika-raksta
„plahpas“ arri Mahjas weefa zeenigeem lassitajeem, teem
„nesinnatajeem“ isplahpabt trahpijam, kad muhfu tautas
floblotajus flubbinahf flubbinaja, lai tee atfalkahs no
nahfufas wišspahrigas Latw. floblotaju fafulzes. Meno-
stumpim, draudfgeeg Mahjas weefa lassitaji, tā muhs is-
paušch par nesinnatajeem, jo sinnam, no kurreenes tas nahf.

Bet tahda gan irr tā Latw. Awifchu paschu sinnaſcha-
na? „Kas drufzin wairaf pahr schim leetahm (Wahz-
semmes wišsp. floblotaju fafulzehm) lassijis, tas tur ne-
atraddihs wis wehl few preelšchihmes“, tahs falka. Schis
teitums muhs mahja, tā Latw. Awifch netil ween to wifsu
finn, to tahs paschas lassijufas, bet arri to, to mehš,
tee „nesinnataji“ lassijufchi un to nelassijufchi, jo zittadi
tahs nesinnatu, tā tahs wairaf lassijufas. Schē zeenigs
lassitajis jaw mannihs, tā muhfu Latw. awifch sinna-
ſchana steepjabs libd wišsinnibai, jo teitufchi mehš tahm
teefcham neſſam, to mehš lassijufchi un to nelassijufchi.
Sinnams, tā mums truhfit tahdas pahrdabbigās ihpafchi-
bas, tā wišsinniba, lai gan arri mehš scho-to sinnam . . .
Un weena leeta, to mehš sinnam, irr fchi.

(Us preelſchu beigums).

Tahds prett tahdu.

Kahdā Ungaru pilskēhtinā 18 freilenes nosweh-
rejuſchahs, tā ne weena no wianahm ne-eefchoht pee
tahda wihra, kas tabaku smehe. Turpretti atkal
18 jaunelki fabeedrojufchees un apnehmufchees, ne-
prezēht tahdas meitas, kas fweefchus mattus walla.
Labs teizams mehrtis weeneem un ohtreem!

Swehti raksti eefsch daschadahm wallodahm.

H. Brugera un beedra grahmatu bohde Sunder-eelā №
14 irr dabujamas Bihbeles, Jaunas Derribas un swehtu
rakstu dalkas eefsch daschadahm wallodahm par itt lehtu
maksu:

Wahzu Bihbeles	par	35 kap. un dahrgali.
„Jaunas Derribas	„	9 „ „ „
Latwifkas Jaunas Derribas	„	17 „ „ „
Kreewu Jaunas Derribas	„	25 „ „ „
„Dahwida dseefmas	„	20 „ „ „

Tur arri irr dabujami swehti raksti Pohlū, Leifchu,
Jggauuu, Englanderu, Frantschu, Italieneru un wehl dauds
zittās wallodās, — un Bihbeles Jaunas Derribas, tā tahs
mehds par dahwanu doht, apselittas un flaiſti eefsetas,
tāpat par lehtu maksu.

Pateiziba.

Tam dseedataju kohrim, kas ar fawu jauku dseedafchanu
muhš jau daschureis un arri pagahjufchōs leeldeenas-sweht-
fōl kōhti eepreejinajufchi un eelihgsmojufchi, wifas Jahna-
draudfes wahrdā fawu firnigu pateizibu tē isfalka
Rihgas Jahna-draudfes pehrminderi.

Grahmatu sinna.

Pee Mahjas weefa drikketaja Ernst Plates tunga,
Rihgā, taggadin palikka gattawas un tāpat pee wianā, tā
arri zittās grahmatu bohdes dabujamas schahdas jaunās
grahmataz.

Bifneeks Selners. Stahsts, to pahrtulkojis P. Pruhfs.
Malka 10 kap.

Skaiſta Anna. Latwifski pahrtulkojis P. Pruhfs.
Malka 6 kap.

H. Brugera un beedr. Rihgā, apgabdaschanā nupat pa-
littuse gattawa schahda jauna grahmata:

**Garrigas un laizigas, jaunās un wezas III
dseefmas uf balsim,** pahrtulkotās un apgahoa-
tas no L. von Freytag-Loringhownen. Malka
50 kap.

Stultes zeeniga leelmahte, L. Freytag v. Loringhownen,
kas tā ihsta mahte fawās walits kaudim pafhšiana, scho
jaunu dseefmu trahjumu dahwinajuse ihpafchi Stultes
floblas-behrneem, bet tahs arri warr bruhleht wifās flob-
las, jo wifas tahs dseefmas, tapat garrigas tā laizigas,
irr farakstitas tahdā garrā, tā behrneem tahs warr derreht
neween par mahzibu, bet arri pac peeaugfchanu tāi gu-
dridā, kas derr preelſch Deewa un zilwekem. Taggad
gan jau wifās floblas dseedafchanu uf balsim mahja, ta-
deht schis dseefmu trahjums floblahm buhs patihkama
dahwana. — Ta eenahlfchana no schahs grahmataz irr
nowehleta Stultes meitu floblai par labbu, to — tā grah-
mataz preelſchwahrdōs teel sinnohts — us preelſchu buh-
fchoht pawairoht ar to, tā lai eetaiffoht weenu semmatu
flaſſi flahf, lai tad buhtu meitahm pagasta- un arri draudfes-
flobla. Uz to lai Deews schehligi palihds teem mihtem
gabdhneefem, kas pahr muhfu tautas behrneem ruhpejabs!

Libdi 19. April amahfufchi 745 fuggi un aigahjufchi 345 fuggi.

Atbildedams redaktehrs A. Leita n.

Sluddinaschanas.

„Berribas“ beedriba.

Romirra tai 19. April Trihne Birt, N 340/6.
Preekschueeziba.

Las pee Braulin-muischas pagasta peederrigs
Peter Klawin

ir nomirris tai 10. April f. g. un tadeht teel
winna mahfas luhgas, lai ar geldigahm peerah-
dischanahm nahf winna mantu fanemt, Masf.
Ahr-Rihga, Kalei-eela, Salalow mahja N 125,
pee Turra Rosenberga.

No Remberga muischas pagasta magasi-
nas, — Rihgas kreise, Aboaschu bajnizas-drau-
dsje, — tiks tai 6. Mai f. g. 100 ischetwerri
rudfu un 50 ischetwerri meeschu eelch leela-
lahm un masalahm dallahm us wairafjohli-
schanu prett flaidru malfu pahrdohfti.
Rembergi, tai 24. April 1874.

Pagasta wezzalais: J. Behrsin.

Weenai Gaujenes-pils pagasta-floblai Gauje-
nes draudje floblmeisters teel mellehts, las el-
samu taijijis, wisemihlat tahds, las femi-
nara bijs. Stohlmeisteram arri Kreewu-wallo-
das eefahlumi jamahja. Stohlmeisteri, las fch
floblas-weetu gribbetu peenemt, lai preteizahs
Gaujenes-pils walfis-nammä tanni veeltdeena
peh; debbes-braulschanas deenas 10. Mai.

Stohlmeisterem attifrats japarabda no tahs
draudjes-mahjitaja, lur winni lihds schim sawu
ammata strahdajuschi.

Labs namma puifis, las arri arr
sirgu proht apeet warr deenestu dabduht.
Klahtakas sinas Ernst Plates drifku-nammä
un grabmatu-bohd.

Sauni zilwefi,

Iam luste kaleja-darbu mahjitees, warr peeteit-
tees pee Kalei-meistera Behrsin, Behrs. 2

Eschetri gohdigt lutscheri, kurri labbi brault
proht, warr tahlit pee Th. Kasak, Masf. Ahr-
Rihga, Saunaja-eela N 2, peefazjitees.

Jaw pawezjigi apprezjesufchees laudis teel melleht
preeksch namma aptihrischanas par mahjas-weetu un
malfu, Dfirnawas-eelas turpinajuma, Bernhardia
nammä, Behrburgas Ahr-Rihga.

Preeksch leelas sinagoges teel mel-
lehts, las aptihrischanu usnemahs.
Klahtakas sinas pee sinagoges-sullaina Schaw-
loffa, Keeperu-eela N 28, 1 trepnu augstu.

Darru sinnamu, la es sch efnu. nomettees par

„azzu-ahrsti.“

Dr. med. Wandelstam, 2

Zuhlu-eela N 28, 2 treppes augstu.

Kunnajamas-strudas no pulst. 8-10 rihä,
4-6 weh; pufb.

Wanneem zeenigeem darba pastelatajeem, la arri
augfti zeenigai publifai par sinnu, la es jawu kaleju-
ammata weetu no Behrs. Ahr-Rihgas Kaleju-eela
N 15, efnu pahrehlis leela Sahgu-dfirnawas
stuhri masä Kaleju-eela N 1, un la es arweenu jau-
nus wahgus, la arri wiffus mannann ammatam
peederrigus darbus laira laifa fagattawoju, pee tau
par kretnu darbu galwodams un lehtalo zennu pee-
fjohlidams. Darba-pastelatajus, ihpafch Sarkan-
daugamneklus (Ruhlhöffe) usluhds E. Lindgren,
kaleju-meisters.

Weens lambaris 3 trep. augstu newiffai gaischd irr
isihrejams apprezjesufcheem laudim drs behrneem;
japeerassa leela Smiltschu-eela N 17, av. tafschä.

No jensures atwehlehts. Rihga, 26. April 1874.

Par sinnu fskohlotajeem,

la tee no Widsemmes fskoblu waldifchanas apgahdatee fskoblas-rullki irr isdriffeti
Wahzu un Latweeschu walloda un irr dabbnjami pee Ernst Plates Rihga, pee
Liefchke Zehsis, pee Trey Walmeera, un pee Rudolf Walka.

J. Ikerta

jauna Englische

tehranda, miifina-prezzu un musihka-
rihku bohde,

Rihga,

Kalku-eelas widdü, pretti Popowa djeslu-bohdei.

Buhwes laitam fahkotees peedahwaju mannu baggati isribhotu trahjumu, la:
eeleekamas, fpeeschamas un flehtes-atslehgas, uggunu-sprizzes, leelakas un masa-
kas, preeksch pagasteem un muischahm preeksch 1 un 2 wihreem us ritteneem; wis-
fadahs enges preeksch durwim, lohgeem un wahrteem, lohgu fkrubwas un naglas.
Arri atgahdinaju pahrdewejus un faimneklus un darru usmannigus us to
drihsunä fahdamohs istaptes-epirfshanas laitu, la arri efnu dabbnjis jaunu sorti
ar stihwu mugguru, plahnu afmeni un fudraba tehrauda lihdsigi puzz-nafim un ta-
peh; labbakas par wiffahm lihds fchim usflawetahm sortehm. Pahrdeweji dab-
buh par lehtatu zennu.

J. Ikert.

Sinna

preeksch buhwes-ihpafschneekem un buhwetajeem.

J. Bürgermeistera

tehrauda

leetu bohde

peedahwa sawu baggati apgahdatu tehrauda leetu trahjumu, la: nammadurwu-, lambaru-
flehtschu-, pagrabu-, fpeeschamahs- un eeleekamahs-atslehgas wiffada leelumä, la arri usleekamahs-
stuhra-, bukfa- un fcharneera-enges, durwu- un lohgu-aisfchanajamahs, lohgu-fallumus daschada leelumä.
Gewehrojams: Atflehgu kaleja ammata buhschana few noprejis taggad eefpehju, augscham
minnetahs prezzes wiffada daudjumä fagattawohft, wiffu-ihfala laifa, par to lehtalo zennu
ar apgalwofchanu.

J. Bürgermeister Rihga,

tehrauda lehtu bohde,

pee Rahtuscha us stuhri.

Behrburgas magasin

Spohra nammä, pretti linnu-fwarreem, Weweru-
un Teatera-bulewara-celu stuhri, peedahwa

jaunu

tapetu peefuhthijumu,

Frantschu-, Barschawas-, Anglu- un Behrbur-
gas-tapetes par lehtalo zennu no 10, 12, 14 kap.
un baltas sahles tapetes no 18 kap. fahloht un
bahrgati, patihkamös musfurds ar pulkeh. 2

J. Sokolow.

No gauschi laddas dfeles isgreeskas
afes ar isurbtahm rumbahm,
irr dabbnjamas leela Behninu-eela N 14.

Damflaiwa „Kekau“

irr sawas braulschanas schinni gadda fahlufe peekt-
deena tai 26. April un isbrauz rihsteem pulstfen
5 1/2, no Wimbes trohga us Rihgu un weh; pufb-
deenas pulstfen 3 no Rihgas us Wimbes trohgu.

Sehflu-ansas un meeschi,

la arri labbi kalteti rudfi, feens par 2 rubki
50 kap. birlawä, allus- un brandwihna-muzzas
irr dabbnjamas Jauna-muischa Krimuldes drau-
dsje. Labs piawas feens par 3 rubki. birlawä irr
arweenu dabbnjams Dfirnawu-eela Bernhardia
nammä pretti Zegkewitscha fabrikim.

No jensures atwehlehts. Drifkhehts pee bilfchu- un grabm-driff. Ernst Plates, Rihga, pee Behtera kas.
E klahf peeliffums ar fluddinaschanahm.

Kalleju Lattina.

(Stat. No 16.)

Un tomehr bija Lattina meitscha ar ihstu meitschas=fridi, kas katru zilwezigu laimi zerreja atrast wihra-mihlestiba un sawu peenahlumu dsihwe ka feewa un mahte peepildiht. Arri itt nebuht ta nebuhtu apdohmajusehs un to klaiji neisteikusi, ja waloda buhtu pagreesusehs us winnas dsihwes-buhsehanu; tikpat ka jauns wihrs nebihstahs fazzibt, ka tas wehlahs palikt par mahzitu jeb par kara-wihru.

Kad abbas meitschas bija diwireis tai dekluseenai aplahrt apgahjusehas, ais lurreas eefschpuffe stahweja tas warragabbals, kam bija nospreests, prinzi Gschenu nosihmeht, tad gahja winnas pahri pilsplazzim tam ohtram jahneela-tehlam garram un aihnahza pee teem wahrteem, kas eewedd tautas-dahrja. Te winnas patlabban ka eefschä eedamas tikka panahktas no kahda wihra, kam sijollaste bija paduffe un kas taggad laipnigi sweizinadams no nehma zeppuri, un tad abbam sneedsa rohku.

"Mannas dahmas," winsch fazzija, "juhsh ta tschu nahkseet lihds eefschä, drufstu musikas klausitees? Mehsh fanemfimees zit ween warredami."

"Juhsh fanemmatees weenmehr, Krimplera lungs." Marija peeminneja. No tam warr katris pahrllezinatees, kas juhsh nahk klausitees."

"Kadeht tu winnu ta glaimo, Marij? To tu nedrihtli darriht!" Lattina teiza.

"Ah, es winnam ne pufs til dauds nefalku gihmi, zit tu winnam patlabban ais mugguras fazziji," atbildeja Marija.

"Un ko tad winna fazzija mannim ais mugguras?" jautaja Krimplera lungs. Winsch fmaidija, scho jautadams, jeb raudsija fmaidihht, bet bija weegli noredsams, ka tas winnam itt pateesi pee frids gahja, jo winsch nosarka lihds pat azzim un winna rohlas eefahla, kamehr winsch tahs paschas weenu un ohtru sweesdams ta stahweja, weegli drebbeht.

Kad Marija tuhliht neatbildeja, tad darrija to Lattina winnas weeta.

"Es jums pateifschu, ko es jums ais mugguras no jums esmu runnajuhi, Krimplera lungs," winna eefahla. "Es fazziju, ka juhsh ar sawu fidelbogu til labbi prohteet apeetees, ka to neweens zits pawiffu Wihnes pilsehtu nepaspehj, saprohtams, kad juhsh fajuktufchi ne-effat. Waj es to nefazziju Marij?"

"Newarru atzerretees, kad tu ko no fajuktufchanas buhtu runnajuhi," peeminneja Marija.

"Scho walfar," atbildeja Krimplera lungs fmaididami, "zerru, ka buhschu nefajuuzis. Un tomehr, kas to warr sinnakt? To dohmaschu us juhshu spreedumu. Waj nebuhs man tuhliht Jums weetas pagahdohht? Apmetatees schè, te juhsh teescham man preelshä sehdeset. Juhsh redset, ka es ne-esmu tahds glehwullis, kas preelsh saweem apspreedejeem gribb flehptees."

Krimplera lungs scho fazzidams, tikka abbam jaunajahm dahmahm pee kahda masa marmorgald a apmestees.

Mehsh jums issakkam sawu firfnigako paldees, Krimplera lungs," Lattina fazzija. "Gribbu pee weenas reishs wehl trescho krehflu eenemt; mehsh gaidam wehl weenu draugu."

"Ah ta, weenu draugu!" musika waddonis teiza un winna jautriba us reisu rahdijahs buhtu nosudufi.

"Marijas draugu, prohteet, Lattina teiza fmaididama. Waj juhsh nepasihstat Kahrlu Strobela lungu?"

Musika waddons tappa tuhliht atkal laipnigs un jautrs.

"Schè irr wehl weens krehflis," winsch fazzija. "Es wehlah atkal atnahkschu un juhsh luhgschu, manni ar Strobela lungu pasihstamu darriht."

Marija pasmaidija, pateizahs un fazzija, ka winna musika waddona issazzitu wehlesehanohs labpraht peepildischoht, us ko nu beidsamais aishgahja.

"Es buhtu gribbejusi, ka winsch mums schè nebuhtu lizzis apmestees," Lattina fazzija, kad atkal diwas ween ar sawu draudseni bija.

"Kadeht tad nè," Marija waizaja.

"Kadeht ka Frizzis buhs."

"Gij neekus!"

"Ka tad, winsch pateescham buhs."

"Bet kadeht tu man no tam nefa nefazziji?"

"Kadeht ka labpraht no winna negribbeju runnaht. Wehlohs, ka isskattitohs, itt ka winsch reisa ar Kahrlu nahktu."

Kahrlis Stobel bija tas atmena-greesejs, ar ko Marija bija faderrinata.

"Nebuhtu," teiza Lattina tablaku, "teyim arri wehl taggad no tam nefa teikusi, kad Krimpleris mums teescham schè nebuhtu lizzis apmestees."

"Bet waj tad nebuhtu labbali, kad mehsh eetum jeb kad ne wairaf, tad fur zittur noschstumees? Mehsh jaw warram wehlatu kaut ka aishbilinatees."

"Ne," Lattina fazzija, "tas isskattitohs, itt ka es no winna baiditohs. Kad man patihl eet ar Frizzi Planer kohpa, tad nenoprohtu, kas Krimplera lungam tur pretti buhtu."

"Bet tu winnam to buhtu warrejuhi pateikt."

"Nè, es to newarreju winnam teikt. Bes tam arri ihsti nestinnu, waj Frizzis itt pateescham buhs. Winsch til fazzija, kad walfas buhschoht, tad ar Kahrlu nahkschoht. Tomehr lai wairaf par to ne-nebaitojamees. Ka buhs, ta lai nemmam par labbu!"

Wahz kahda brihscha eefahthahs musikis un ar paschu pirmo flannu apkluffa il katra zitta balss tautas-dahrja leelaja allus-weefniza. Wihri sehdeja un fmeheje, dserdami no augstahm allus-glahseh, un feewischki sehdeja un addija, arri dserdami no sawahin allus-glahseh, bet runnaht neweens nerun-

naja ne wahrda. Sullaini grohñjahs kluffeem foh-
teem schurp un turp, bet allus taggad netappa praf-
fihst un til pat mas arri nauda pretti nemta.

Krimplera lungs teescham israhbija sawu labbako
spehli un ar sawu sijolesbohgu warbuht ruhpigati
waddija neta leelabs operes musika waddonis Lon-
donâ jeb Parihse. Bet allaschin pa brihscham pee
lahda musikas gabbalina winsch arri peelikka sawu
sijoli pee plezza un sirdigi lihds sijoleja. Wiffâ tai
rinki aplahrt neraddahs neweens, kas nebuhtu pats
pateefigi pahrleezinajees, ka Krimplera lungs sawu
weetu wiffulabbali ispidija.

„Na, waj tas nebija gauschi smulki!“ Marija
fazzija, kad konzerta-programma pirmais nummurs
bija nobeigts.

„Slawens musikers winsch gan irr, to newarr
leegt,“ Lattina atteiza. Til flahde, ka winsch tahds
plikgalwis irr.“

„Na, tas arr nelo neslahde,“ ismetta Marija.

„Ka winsch irr plikgalwis, par to es arr nelo
neistaisitu, kad til winsch sawu wezzo pauri ar pa-
lauscha galwas-matteem neraudstu applahst,“ ta Lat-
tina attal eefahka. „Kad winsch schohs nogreestu un
flanni preezigi israhbitu, ka winsch pliks irr, tad ka
lahds no peezebsmiteem, kamehr winsch taggad itt
ta lahds no feschedesmiteem isskattahs.“

„Ro tur behdatees par winna wezzumu? Winsch
irr tahds labs teizams wihrs,“ Marija fazzija. „Bes
tam arri sinnu, ka winsch naw wezzals par tschetr-
desmit peezeem gabdeem. Winna mahte wehl dsihwo
un winsch to pilnigi apgahda, jo winsch il mehne-
scha nopelna sawus diwisimts ohrtus. Arri sinnu
itt flaidri, ka winsch ar diwi akzijahm pee waffa-
ras-teatera irr dallibneeks.“

„Ah, lo neekus!“ Lattina fauza. „Ro tas man
wifs lihds, kad winsch sawu wezzo plikko galwu ta
flihstereht nollihstere.“

„Pateescham, Lattina, man par tewi kauns,“ Ma-
rija fazzija, bet mannijahs schinni azzumirkli aista-
weta, sawu sirdibu wahrdoes isteikt, jo patlabban
eenahza tas afmena-greefejs eelscha un kad winsch
weens pats bija, tad abbas meitenes winnu gau-
schi laipnigi fanehma.

Taisniba prett Lattinu no mums pagehr isslai-
droht, ka ta, ta taggad tahs leetas stahweja, winna
labprahst buhtu redsejusi, kad Frizzis Planer noht
pee mallas buhtu palizzis, laut gan tas bija weens
no teem flaisstakeem jauneem wihreem Wibnes pils-
sehta. Winsch gebrabs weenmehr us to patihka-
malo, bija nepahrspehjams danzotajs, runnaja fran-
zifli, bija grahmatu-weddejs eelsch weenas no tahm
leelafajahm weefnizahm un bija bes tam Lattinai
sawu mihlestibu gaischi saprohtamos wahrdoes isteizis.

Tomehr Lattina tam labbam Krimplera fungam
labprahst negribbeja darriht nepareises fahpes, un ta-
deht itt no sirds bija preeziga, kad Karli Strobel,
tas afmenau-greefejs, weens pats eenahza.

Musikis nu spehleja ohtru un treschu musika
gabbalu un tad nonahza Krimplera lungs, ta ap-
fohlijees bija, semme, un tappa Marijas faderretam
preefschâ stahdihts.

„Mannas dahmas,“ winsch fazzija, „zerru ka
buhfchu lihds schim rahdijees nesajuzzis.“

„Jahs paschi effat fewi pahrspehjusch, Lattina
jautaja.

„Waj eelsch fajulshanas?“ musikers jautaju.

„Ne, eelsch mahfflas, kas speh muhs no schihs
pasaules pahrstahdiht ohtra.“

„Al paleekat labbati schinni, ja es luhgt drihftu!“

Ar scheem wahrdeem winsch dewahs attal prob-
jam us sawu weetu.

Birms musikis bija eefahzis attal spehleht, re-
dseja peepefchi Lattina Frizzi Planer eenahkam. Winsch
palikka ar nuhju rohla un ar huti us galwas kahdu
brihdi stahwoht pee durwim, un flattijahs ahlahrt
sahle pehz tahdeem beedreem, kahdeem tas dohmaja
peebeedrotees.

Lattina nerunnaja neweena wahrda un itt pawif-
sam nepastattitees us to puffi nepastattijahs. Winna
gribbeja zil ween ilgi til warredama isliktees, itt ka
winna to neredsetu.

Tomehr nebij ilgi, kad winsch scho ceraudsi ja un tu-
wojahs tam galdam, pee ka winna ar teem abbeem
ohstreem sehdeja.

Kad Lattina trescho krehflu preefsch Marijas fa-
derreta eenehma, tad bija musika-direktors eelsch fa-
was pahrsleezigas istapschanas wehl peeneffis flahst
zettorto, un scho nu taggad Frizzis preefsch fewis
penehma.

Lattinai to pamannoht, palikka schehl, ka tas ta
bija un winna ne weenreis azzis us augfchu pazelt
ne-eedrohfehinajahs, lai neredsetu, lo schi jauna eenah-
zeja atnahfchana us musika-waddonu paspehjoht.

Frizzis Planer bija gan flaisst jauns wihrs un
ihsti no kahrtas, kas wezzus prezzineelus, ta tahds
lahds Krimplera lungs bija, warr ismiffinahst. Winna
sahbaki bija spohschi ta speegels un stahweja flahst
pee kahjas ta usmaulti zindi. Pee tam winnam
bija muggura ar sihdu ohdereta silla frakta, kas
rahbijahs pee kahda kehniu sfrohdera effoht pagat-
tawota. Winna zindi bija wijolifchu silluma un
ap kattu tas nehaja bahlfartanu sihda drahniu.
Huti ne aprahstihst newarreja un tikka, kad Frizzis
winnu weenu azzumirkli no galwas nonehma, til no
ta jauna wihra pascha mattu-spihdumu un melnuma
pahrspehta, itt ihpaschi kad schis rohlu pazehlis ar
pirksteem sawas mattu-sprohgas zaurbraufaja.

Rabbags Krimplers scho redsedams, tapat itt ne-
jauschchi pazehla sawas rohlas pee galwaskaufa un
kassija pee saweem plahneem, ar katru deenn rettaki
palidameem matiteem.

Jahs tatschu nahfseet rihtu us Sperlu?“ Frizzis
fazzija us Lattinu.

„Sperls“ irr leela passstama, il fwehdeenas

atwehrt dantschu-weeta tai pilsehtas dalka, fo par Leopolda pilsehtu nofauz, un tur Lattina allaschin mehdsä noeet. Schè Frizzis ar winnu bija eepafinnees.

Un warreja gan teift, fa meitene, fas ar Frizzi danzoja, nu til warreja ihsti fapraft, fas irr danzofchana.

Urridsan Lattina bija flawena danzotaja, un Wihneetei no tabs kahrtas, kahdai Lattina peederreja, irr danzofchana itt nopeetna leeta. Danzohit ar fliktu danzotaju, to winnas ufflattija par leelu nelaimi, tilpat kà labs kahrschu spehletajs to ufflatta par nelaimi, kad tam irr fliktam prettineeklam pretti janofeschsahs. Zif winnai nebija wajjadsejis iszeest wairaf neta weenu reifi ween, kad Krimplers winnu bija usatzinajis us kahdu polka jeb walzeri!

„Gefchu gan,“ winna atbilbeja us smukka Fritschä jautaschanu. „Tu laikam arri gan lihds nahst, Marij?“

„Wehl to nesinnu,“ Marija atteiza.

„Suhs, Kahrli, winnu nemseet lihds, waj ne ta?“ Lattina fazzija.

„Walfar gan to winna man apsohlijahs,“ Kahrli ismetta.

„Mehs wiffi tur buhfm, tas faprotama leeta,“ fazzija Frizzis drufku augstprahitigi. „Es maltiti aismakfachu.“

Schinni azzumirlli musikis attal eefahka un to tshetru jauno zilweku azzis luhfojahs us to waddoni. Ta bija nelaine, fa winni ta zeefchi winna preekschä sehbeja, jo winnam tas nebija eepeshjams, winnus nerebseht. Kad winsch pazehlahs un sijoli pee plezza lifka, eeraudsija winsch Frizzi Planer, un winna jahbakus, zimdus, zeppuri un mattus. Ar bogenu par stihgahm welkocht, winsch atgahdajahs fawa pafcha jahbakus un fawa pafcha mattus.

Frizzis sehbeja us preekschu paleezees, ta fa winsch Lattina gihmi warreja redseht, rohtajahs ar fawu nuhjinu un allaschin tai kahdu wahrdu patfchulsteja.

Krimplers til fo pafpehja weenu nohti spehleht; winsch bija taggad fajuzzis itt leeliski, winna rohka nebija drohscha un zaur to winsch isgreesa tohs zitus musikerus wairaf jeb masaf no taktas ahra.

„Kahdahs, fa juhfu wezzam draugam nebahtu fchodeen ne mas wiffi peezi prahiti weena weetä,“ fazzija Frizzis us Lattinu. „Fadohma, waj winsch naw weenu glahfi pa dauds eedsehriis.“

„To winsch nefad nedarra,“ Lattina atteiza fapihlufi. „Dschreis winsch fawä muhschä naw bijis.“

„Bet winsch jaw spehle pawiffam nelahgi.“

„Es winnu ne-efmu fawä dschwibas-lailä nefad labbaki dsirdejusi spehlejam, neta fchowalfar,“ Lattina fazzija.

„Winna rohka irr peeluffufi; winsch paleef pamafitim wezs, tas labbais wihrs,“ Frizzis fazzija.

Lattina pawirfijahs ar fawu krehflu drufku tah-

faf prohjam, lai Marija ar Kahrli rebsetu, fa winna us fawa jauna peeluhdseja effohit pitta.

Pa to starpu tas musika gabbals bija nobeigts un klausitaji lifka fajust, fa winni waddona nepilnigu spehlefchanu itt labbi mannijufchi, jo tee palifka ar plauwfhkinaschanu mahjä, ar fo tee zittahm reifahm bija, kad teem par patifschanu bija isdeweess, itt dewigi bijufchi.

Tas konzertes-programma nummurs, fas nu taggad nahza, tappa no weena zitta musikera waddihts, bet tad attal bija Krimplera lungam preekschä nahlt, tadeht fa tam bija weenam pafcham fas preekschä janess.

Tomehr schinni brihdi nebija wis sijole tas rihs, ar fo winnam bija ja-israhdahs. Winsch bija pee Wihnes musika-draugeem tohti eemiblehts, bet neween tadeht, fa winsch bija teizams sijolneeks un musika waddonis, bet arri fa winsch bija mahflneeks us zitteres.

Tanni brihdi tas wairs dauds nenotifka, fa winsch fawu zitteri tauta-dahrja musika-sahle lihds nefsa. Winsch mehdsä fazzihit, winsch no fcha musikarihla effohit atsazziees un to pafchu ja dauds tad wehl masas famstarpigäs fapulzes spehlejoht; preeksch leelas sahles tas ne-effohit weenreis derrigs, jo pat jaw daschu halfu eeruhfchanahs jeb drufku palaffifchana ar kahjahm padarroht zitteres flannu nebstadamu jeb lahga nefaprotamu. Un itt pawiffam bija Krimplera lungs tahds wihrs, kam bija fawo prahits un fawa eegribba un arween neliklahs peeluhgtees.

Allaschin tomehr notifka, fa winsch fawu zitteri lihds ar fawu sijoli reifa us konzertes-sahli lifka nonest, un ta tad arri us schihs deenas konzertes-programma stahweja ta preezas-sinna, fa Krimplera f. dohschoht klausitajeem weenu no faweem mihtakeem zitteres-spehlejumeem haudihit.

Tadeht tappa taggad zittere us kahdu preeksch tam nostahditu galdu uslifka, preeksch ta mahflneeka peenests klahit krehflis un Krimplera lungs nostahjahs weenu azzumirlli aif krehsla un pafkannijahs.

Lattina us winnu pafstattijahs un redseja, fa winsch tohti bahls bija. Winna sinnaaja, fa winsch drebbeja un fa winsch par to kaut fo buhtu dewis, kad winnam fawo preeksch fchi walfara apsohlitais spehlejumus buhtu tappis attajfts. Bet winna arri sinnaaja, fa winsch raudsifchoht fawu wahrdu tur-reht.

(Us preekschu wehl.)

Sinna paher uffantkeem Nihgä.

Gertrudes basnizä: Strahoneeks Pehler Jeshlabfohn ar Trihni Schöbla. Dischlerfells Martin Egliht ar D. Thalberg. — Jesu s basnizä: Jahn Grünberg ar Greetu Upping. Zimmerfells Martin Schibb ar Elfi Kanep. Rutfcher Inorik Ohjoling ar Marianna Freimann. — Jahn basnizä: kureneeks Jahn Awon ar Greetu Timmermann. Strahoneeks Kahrli W. Sarfan ar Elisabethetti Jansson. Dselsjeka strahoneeks Gp. Benning ar Annu Seltin. — Marija basnizä: Unteroffizieris Mikkel Sahger ar Trihni Pigge. Juh-ras-branzeje Johann Uppigt ar Trihni Tilling if Krimuldes.

Grandi un feedi.

Lais.

Lai gan lats sinn, las irr laits, tad tomeht deefgan grubti nahfahs isslaidroht, las ihsti irr laits. Dajehi prahneeki fakka, la laits effoht falihdsinajams ar ne-ismehrojama tulschumu, kam nedf eefahluma nedf beiguma naw, kurrâ wiffas leetas atrohd ruhmi, un ta arri irr, jo las warr notikt bef laita. Wet kad nefas pasaulê neno-tittu, waj tad arri to no laita sinnatu? Scho jautajumu druzzin fiblafi apstattisimees. Wiffu pirms ja-atbild: kad nefas nenetiltu, tad arri laitu nemannitum. Kad par prohwi nebuhtu seema un waffara, tad nekuhtu faules lehshana un no-eeshana, tad mums nekuhtu nedf gaddu, nedf deenu, mehs arri nefinnatum laitu gaddos un deenâs schirt. Notittumi, ta nu rat peerahdijam, ne tiffai laitu dalkâs schirt, winnu ta falkoht eedalla, bet notittumi arri irr tee, las laitus darra par labbeem jeb flitteem. Runna no wezzeem un jauneem laiteem un ne retti nesauz tohs jaunohs laitus par flitteem. To darra ihpâschu wezzu laitu draugi, bet winni allwjahs. Tee wezzee laiti naw labbafi par jauneem laiteem un irr bijuschu dandstahet flittast. Das naw grubti peerahdams, tillihds ta fiblafi ewehrojama, las darra laitus par labbeem un flitteem. Laitus, fur laudis nefinnaschanâ un mahnu-tizzibâ bija negrimmufchi, warram nosault par flitteem laiteem; turpsettun par labbeem laiteem tahdus, fur laudis, mahnus un nederrigas eeraschas atmettufchi, pehz gaismas dsennahs. Tahdâ sinnâ nemmoht jafakka, ta wezzee laiti par jauneem newarr buht labbafi, tapehz ta jaunafos laitôs wiffadâs sinnatnibâs un gudribâs tahfatu tiffuschu un wiffpabri laudis wairat mahziti. Ja wehl fiblafi scho leetu nemmam, tad wiffu pirms jawajza: to nosauzam par „wezzeem“ laiteem, jo wiffi pagahjuschi laiti irr wezzi laiti, waj winni preefsch fmitu woi tuhstoschu gaddeem bijuschu. Lai muhsu pahrspreeschana ketaptu par plaschu, tad tiffai tohs laitus ewehroschim, las preefsch 20—50 gaddeem bijuschu, un tohs nosaultim par wezzeem laiteem, ta to arri mehds fadsihwê darriht, tad par wezzeem un jauneem laiteem runna. Ta nu apstihmejuschi, to par wezzeem laiteem nosauzam, warrefim sawâ pahrspreeschana tahfatu eet.

Ja nu wezzee laiti labbafi par jauneem, tad jawajza: zaur to tad winni bija labbafi? un atbildi atraddifim, ja taggadejus laitus ar pagahjuscheem falihdsinajim. To darrijuschu mehds tad redsefim, ta jaunee laiti wezzohs pahrsprehjuschi, jo tillab wiffâs dsihwes darriphanâs ta arri sinnatnibâs un mahzibâs effam toggad tohtal tiffuschu, weewalga waj paslattamees uf semlohpibu jeb uf ammatneejibu, waj apluhtojama stoblas-buhshanu jeb kauschu-fabeedroschanohs. To ewehrojocht gan jafakka, ta jaunee laiti irr labbafi par wezzeem, bet pee tom naw jadohma, ta jaw wiff irr flitts, las wezzos laitôs bijis, tiffai jauni laiti irr pahrafi par wezzeem un winnu zenteens irr: wiffâs leetâs un buhshanaâs uf preefschu dohteos. Katrs, las uf preefschu dohdahs, irr jaunu laitu draugs, bet las stingri pee wezzeem laiteem turrahs, tas uf preefschu netits, turllacht wehl gaddu no gadda wairat atpallat palits. Schahdi wezzu laitu draugi irr sinnoht waj nefinnoht prahta gaismas prettineeki. Wezzu laitu draugi arri deefgan ifmannigi sinn sawus zenteenus aiffahweht, wezzu laitu labbumus ar jaunu laitu flittumeem falihdsinadami un ta jaunu laitu zenteenus par kauneem apstihmedami. Neweeni laiti naw bijuschu til flitti, ta winneem newarretu kahdu labbumu usrahdiht, un neweeni laiti nebuhs til labbi, ta pee winneem nelahdu flittumu ne-ufseetu, tapehz naw jabrihahs, ta wezzu laitu draugi muhsu lai-

teem kahdus flittumus usrahda. Das arri itt nemaf naw flitti, kad usrahda muhsu laiteem flittumus, las atmettami, un wezzeem laiteem labbumus, las paturrami; bet tad tas ar tahdu nodohmu noteek, lai muhsu laitu zenteeni tittu apstihmeti par flitteem un lai laudis wezzohs laitus par labbeem atfihdami atpallat rahpjohs, tad tahds nodohms irr flitts un to pa leelafai daffai darra wezzu laitu draugi.

Kad ewehrojama awifschu zenteenus, tad arri stary tahm atrohdam zittas, las jaunu laitu zenteenus aiffahweht, zittas atfal, las jaunohs laitus gribb pahrwehrt par wezzeem. Usmannigs awifschu lassitajs drihs nomannihds, kurre irr jaunu laitu aiffahwetaja un kurrâ ne. Kas tiffai wezzas eeriktes ufsteiz, bet jaunahs smahde, tahm tiffai flittumus ween usrahdidams, tahdu laita-rakfu gan lassitaji newarr nemt few par waddoni, jo tahds gribb, lai winna lassitaji uf weetas paleek stahwoht, lai atpallatus rahpjabhs, bet ne lai uf preefschu dohdahs. Par wezzeem un jauneem laiteem runnadami newillioht nonahjam lihds laita-rakfsteem, bet muhsu nodohms naw, par teem spreedumu faralstih, tapehz gressifimees atpallat pee laita.

Runna no wezzeem un jauneem, no labbeem un flitteem laiteem un fakka arri: laits irr jauts, aufis, leestainsch u. t. pr. Kahda starypiba nu irr stary laitu un laiteem? . . . . . Kis.

Kas newarr buht semlohpis.

Kahds semneeks gribbeja sawu dehtu nodohht grahmatu-druffatuwâ par mahzellu. Uf pilzsehtu nobranjis, winfch ar sawu dehtu no-eet tahdâ druffatuwâ. Tur winnam prassa, waj winna dehts arri wajadfigo stoblas mahzibu bandijis. „Wans dehts irr labbi mahzihds,“ semneeks atbildaja. „Waj juhsu dehts arri proht wahziffi un freewiffi?“ „Wahziffi un freewiffi winfch gan nemahht, bet winfch irr stohlohts,“ bija semneeka atwilde. Grahmatu driffetajs semneeka dehtu nepeenehma, jo sehns bija par mas stohlohts, winfch fazzija semneekam, lai sawu dehtu paturroht pee fewis par semlohpi. Uf tam nu semneeks atbildaja: „Es tatschu nelitschu sawam dehtam art un pfaht, jo tapehz es winnu esmu stohlâ suhtijis?“

B—1.

Tabaks.

Lai gan tabaku leelâ daudsumâ pawalka, tad tomeht dohmas par tabaka labbumu un nelabbumu schirtahs; zitti fakka, ta tabaks irr derrigs, zitti atfal, ta tas esfeht stahdigis. Lai schi leeta nahftu staidribâ, tad usuhdsam zeen. dabbas prattejus un prahneekus, lai man uf scheem diwi jautajumeem atbildi dohtu.

1, Ja tabaku wallacht irr grehts, las tad wairat grehtu, waj tabaka pihpetajs, schnuhzejs jeb kohdejs?

2, Ja tabaku wallacht irr labbums, las tad irr leelaks labdarrihs, waj tabaku pihpetajs, schnuhzejs jeb kohdejs?

Par isslaidrojumu dandsreis pateiffees

Tabaku audsetajs.

Jannaka geografija.

Kahds Frantschu saldats, las Bonas lasaretê flims gulleja, gribbeja sawejeem par sawu listeni druzzin pastahstih un tas rakstija ta: „Wanni dahrgi wezzati! es esmu sawangots Bones pilsehtâ Spanija. Th. Bg.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No zensures atwehdehts. Rihgâ, 26. April 1874.